

**Universiteit
Leiden**

The Netherlands

**Tijdens de reorganisatie gaan de verkiezingen door, Pres. Rb.
Amsterdam 19 maart 1996**

Heerma van Voss, G.J.J.

Citation

Heerma van Voss, G. J. J. (1996). Tijdens de reorganisatie gaan de verkiezingen door, Pres. Rb. Amsterdam 19 maart 1996. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/12206>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/12206>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Tijdens de reorganisatie gaan de verkiezingen door

De gemeenteraad kon in redelijkheid niet terugkomen op een eerder genomen besluit om de verkiezingsdatum voor de or vast te stellen, nu het sindsdien uitgebrachte reorganisatieadvies geen nieuws bevat. Werknemers hebben belang bij de medezeggenschapsstructuur volgens de WOR.

(President Rechtbank Amsterdam 19 maart 1996)

Op 5 mei 1995 is de medezeggenschap van het (meeste) overheidspersoneel onder de WOR gebracht. De gemeenteraad van Amsterdam besloot na overleg met de bonden op 4 oktober 1995 de or-verkiezingen in de gemeente te laten plaatsvinden op 27 maart 1996. Voor het Gemeentevervoerbedrijf (GVB), zou één or worden ingesteld en onderdeelcommissies voor de bedrijfsonderdelen tram, bus, metro/sneltram, veren en hoofdkantoor. De verkiezingen werden in december 1995 door de directie aan het personeel aangekondigd en op 11 januari 1996 werd meegedeeld hoe zij zouden plaatsvinden.

In 1990 had het GVB in een notitie een nieuwe organisatiestructuur aanbevolen, waarin het bedrijf naast de centrale eenheid vier produktiesectoren zou krijgen (tram, bus, metro/sneltram en veren). In april 1991 werd hiervoor een beleidsplan opgesteld door het adviesbureau McKinsey. In 1995 werd in verband met financiële en organisatorische problemen drs. M. de Jong door B en W aangesteld als bestuurlijk gedelegeerde bij het GVB. Hij bracht op 31 januari 1996 een memorandum uit, waarin hij teruggrijpt op het rapport uit 1991. Hij beveelt daarin aan de medezeggenschapsstructuur de organisatiestructuur te laten volgen en daarom per bedrijfssector een eigen or in te richten. Daarboven moet een cor komen, die zich op hoofdzaken zal richten. Dit voorstel wordt op 15 februari 1996 door de Centrale Medezeggenschapscommissie afgewezen. Een dag later dringt de directie van het GVB bij het gemeentebestuur toch aan op uitstel van de or-verkiezingen. De vakbonden AbvaKabo en CFO spreken zich hiertegen uit, maar de gemeenteraad gaat op 13 maart 1996 akkoord met uitstel van de or-verkiezingen.

Hierop spannen de beide vakbonden een kort geding aan tegen de gemeente. Zij achten het besluit om de or-verkiezingen op het laatste moment af te gelasten onrechtmatig. De voorbereidingen zijn in een vervorderd stadium. Uitstel van de verkiezingen betekent dat de te verwachten ingrijpende reorganisatiebesluiten worden genomen onder de minder gunstige oude medezeggenschapsstructuur.

De gemeente bepleit handhaving van de situatie en verwacht in september 1996 verkiezingen te kunnen houden nadat over de reorganisatie is besloten. Zij wijst op de zorgelijke situatie van het GVB en op het feit dat de overheid pas uiterlijk in 1997 verkiezingen dient te organiseren.

De president van de rechtbank geeft de vakbonden gelijk. Hij stelt vast dat al in 1990 en 1991 is besloten de organisatiestructuur van het GVB te wijzigen en dat dit reeds gedeeltelijk is gebeurd. Toch heeft de gemeenteraad op 4 oktober 1995 besloten één or

voor het gehele bedrijf in te stellen en onderdeelcommissies voor de onderdelen. De enige nieuwe ontwikkeling is de aanbeveling van De Jong, maar die sluit aan bij die van McKinsey uit 1991 en bevat onvoldoende nieuwe redenen om een uitstel van de reeds aangekondigde verkiezingen te rechtvaardigen. De gemeenteraad kon daarom in redelijkheid niet op 13 maart 1996 terugkomen op zijn besluit van 4 oktober 1995.

De rechter acht het verder aannemelijk dat de reorganisatie veel langer zal duren dan tot september 1996. De vakbonden hebben terecht aangegeven dat de betrokken werknemers daardoor minder doelmatig bij de besluitvorming kunnen worden betrokken dan onder de WOR-structuur. De gemeente en de ingestelde or kunnen na de verkiezingen samen vorm geven aan de nieuwe medezeggenschapsstructuur. De bonden en de Centrale Medezeggenschapscommissie hebben zich daartoe al bereid verklaard. De rechter gebiedt daarom de gemeente om de geplande verkiezingen doorgang te laten vinden op 27 maart 1996.

Commentaar

Over de achtergronden van deze uitspraak werd bericht in de bijdrage van Jelle Vaartjes in OR-Informatie nr. 5 van 17 april 1996, blz. 10-11. Toch is er reden om ook in deze rubriek bij deze uitspraak stil te staan, en niet alleen omdat het de eerste is over de toepassing van de WOR bij de overheid.

De uitspraak laat zien hoe de ondernemer kan worden gehouden aan eerder genomen besluiten. Wil hij daarop terugkomen dan zal hij daarvoor goede gronden moeten hebben. Waar in andere uitspraken de or werd gehouden aan de formeel vastgelegde regels voor verkiezingen, blijkt in dit geval dat dat ook voor de ondernemer geldt en ook voor een democratisch gekozen orgaan als de gemeenteraad. Het gaat niet aan om spelletjes te spelen met de medezeggenschap en verkiezingen te maken tot speelbal in een machtsspel.

In deze zaak wilde de gemeente de nadruk in de besluitvorming gaan leggen bij de onderdelen van het GVB en daaraan de or-structuur aanpassen. In andere gevallen hebben de werknemers dit juist zelf bepleit, zoals bij PTT-Post. Een onderdeelcommissie heeft immers minder bevoegdheden dan een ondernemingsraad, met name omdat een or-commissie niet zelfstandig in beroep kan gaan bij de rechter. Het lijkt er op dat in deze zaak de werkelijke strijd ergens anders om ging, namelijk over de vraag of de reorganisatie wel of niet onder de medezeggenschapsstructuur van de WOR zou worden uitgevoerd. Die geeft de or immers een wat sterkere positie, onder meer door de beroepsmogelijkheden. Het is heel goed denkbaar dat de nieuwe or uiteindelijk besluit in te stemmen met een vorm van decentralisatie van het overleg zoals de gemeente voor ogen stond. Maar daar heeft men dan in goed overleg voor gekozen. De rechter heeft dat overleg met deze uitspraak op de juiste wijze gewaarborgd.

Deze rubriek signaleert en behandelt de belangrijkste jurisprudentie op or-gebied. De rubriek wordt beurtelings geschreven door mr Adriaan Dorrestein (ondernemingsrecht) en mr Guus Heerma van Voss (sociaal recht).

Guus Heerma van Voss